వానకురిసి - వెలిసింది

కృష్ణయ్యపంతులికి ఒక్కసారి కలగని, తెల్లవారిన ట్లనిపించింది. ఏడేళ్ళజీవితమూ ఒక్కత్రుటిలో గప్పున కళ్ళముందునుంచి సాగిపోయింది.

కాని, యింకా నమ్మలేకుండావున్నాడు. ఈ ఏడేళ్ళూ తను మాయలోబతికాడా. లేక యిప్పుడు తను వున్నది మాయా? బుద్ధీ, మనస్సూకూడా అతనిని మోసంచేశాయి.

అబ్బ! హృదయం దహించేస్తోంది. ఏరోజయితే తను దూరంచేద్దామనుకున్నాడో, ఏరోజు రాకుండా తనశక్తీ, యుక్తీ ధారపోద్దామనుకున్నాడో, ఆరోజు అతన్ని ఓడించేసి, ముందుకు నెట్టుకువచ్చింది. తను యిన్నాళ్ళూ— యిన్నేళ్ళూ—సాగించిన పోరాటం విధితోనా?

ఇంకొక్కసారి. వెధవమనసు. ఏడేళ్ళు చీకటితోవలలో సంచారంసల్పిన వెర్రిమనస్సు కుళ్ళిపోయింది. పశుత్వంతో కూడిన అధికార ప్రాబల్యమే శరణ్యమని బోధిస్తోంది. ఏంచేశాడు కృష్ణయ్యపంతులు?

"మీ ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలింక కట్టిపెట్టాలి," అన్నాడు కఠినంగా.

"అలాగా!" అంది, సంఘం అతనికి సర్వాధికారాలతోనూ వొప్పచెప్పిన భార్యారత్నం.

"నా మాటలు వినకపోతే నిన్ను వొదిలేస్తాను"

ఆమె సమాధానం చెప్పతలచుకోలేదు. చిరునవ్వుమాత్రం పెదవులమీద తొణికిసలాడింది. గాలికి అల్లరిచేసే ముంగురులు సవరించుకుంటూ, గాజులతో సుశ్రావ్యమైన ధ్వనిచేసే ఆమె నిశ్చలతకీ, సర్వమూపోగొట్టుకున్న బికారిలా ఆరాటంతో పచార్లుసలిపే అతని వ్యాకులతకీ ఎంతవ్యత్యాసం, కాని వారిద్దరూ భార్యాభర్తలట! ఘోషించే సముద్రుడు—ఫక్కుననవ్వే చందమామ.

"మంజూ తెలిసిందా?" అన్నాడు, క్షణకాలంనుంచుని.

చిరునవ్వుని దాచుకునేందుకూడా ప్రయత్నం చెయ్యకుండానే, "ఏమిటీ?" అంది, కుర్చీకొసని ఠీవిగాకూచున్న ఆ అమ్మాయి.

"నామాట వినకపోతే నిన్ను వొదిలేస్తాను."

తాటాకుల చప్పుళ్ళకి కుందేళ్లు బెదురుతాయా?

మంజువాణి వినమ్రంగా తలవంచుకుంది. ఇంకో రెండు నిముషాలు పచార్లుసలిపాడు కృష్ణయ్యపంతులు,—ముద్దాయి తన భవిష్యత్ నిర్ణయించుకునేందుకు వ్యవధియిస్తున్న వుదారుడిలా. అలా వుదారుడిలా నటించాలనే ప్రయత్నమే యింతముప్పు తీసుకువచ్చిందీనాడు.

కృష్ణయ్యపంతులు నిజంగా వుదారుడైనా బాధలేదు. కాని, పులినిచూసి నక్క వాతపెట్టుకున్నగతి ప్రాప్తించింది అతనికి.

సాంప్రదాయానికిలోబడి తలిదండ్రులమాట కాదనలేక పదేళ్ళకి పూర్వం—అనగా తన మొదటిభార్యగతించిన సంవత్సరంలోపుగా—ఒక పన్నెండేళ్ళమ్మాయి 'కన్నెచెర' బాపాడు. ఆ బాల మెడలో మాంగల్యం కట్టేవరకూ వితంతువుని సుమంగళిగా చెయ్యాలనే దీర్ఘాభిలాష అతనికి వున్నమాట వాస్తవమే! ఏమిటో—అతని పెళ్ళికూడా అందరిపెళ్ళిళ్ళలాగా ఎక్కువ ఆలోచనా సాలోచనాలేకుండా సినిమాచూసి వచ్చేసినట్టు జరిగిపోయింది. పెళ్ళిఅయిన్న మర్నాటినుంచీ అతనికి దిగులుప్రారంభమైంది.

తను వొకచిన్నపిల్లని— తనకే వొకకూతురువుంటే ఆవయసువుండేదే!—ఆమాదిరి పిల్లని పెళ్ళిచేసుకున్నాడని యితరులు ఏమనుకుంటారు? తోటి వుద్యోగస్తులు ఏమనుకుంటారు? క్లబ్ ఫ్రెండ్స్ ఏమనుకుంటారు?

పుస్తెకట్టిన మరుక్షణాన్నే కృష్ణయ్యపంతులు ఆత్మబలం నశించింది. ఆత్మబలంలేని అర్భకులే యితరుల అభిప్రాయాలకోసం దేవుళ్లాడతారు. శిఖరాన్ని నుంచుంటున్నానను కున్నవాడు భూమట్టానికి వచ్చాడు—పాతాళానికి పోవడమే తరువాయి. తన వివాహాన్నిగురించి చాలరోజులు అతి ప్రయాసతో గుట్టుగావుంచాడు.

నాలుగోదశ గడుపుతున్నతను ఆపన్నిండేళ్ళ పసిబాలని పెళ్ళిచేసుకోవడం పొరబాటనీ, లోకం తన్నుచేసే హేళన

కోసం జంకడంకంటె ఆమె భవిష్యత్‌నిగురించి షుట్టిగా యోచనచెయ్యడం భావ్యమన్నీ అతనికి క్షుణ్ణంగా తెలుసు. పెద్దల అనాలోచిత కార్యాలవల్లనో, తన అవివేకంవల్లనో తటస్థించిన తప్పిదంవల్ల మంజువాణిజీవితం చెడిపోకుండా వుండవలసిన బాధ్యత తనదిఅని గుర్తించాడు. కాని ??

యీనాటి కృష్ణయ్య ఏడేళ్ల సంసారనౌకలో— (మొదటిది మునిగిపోగా దరిజేరుకుని రెండోదాన్లో ప్రయాణం చేసిన నావికుడు) 'స్త్రీవిద్య, స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం - స్త్రీల హక్కులు' యిలాటిమాటలు పంతులు ఏడేళ్ళకిపూర్వం వుపయోగించిన అర్థంలో యిపుడు వుపయోగించడం మానేశాడు. అప్పటి అతని స్త్రీ 'ఆనందమయి' యీనాటిది పిల్లల్నిసాకుతూ అంటుతప్పేలాలు తోమే హిందూగృహిణి.

పంతులు పచార్లు చేసిచేసి వాలుకుర్చీలో కూలబడ్డాడు. మంజువాణిమాత్రం నిశ్చలంగా ప్రతిమలా, శిల్పిచెక్కిన విగ్రహంలా-అలానేకూచుంది.

కనుబొమ్మలు ముడివేసిన పంతుల్నివుద్దేశించి అందామె. "ఎవరిమీదండీ ఆ ధూంధాములు? నామీదనా? అతని మీదనా? మిమ్మల్నెవరేంచేశారు?"

"సిగ్గులేక అడగొచ్చావ్!"

"అవును. నాకు సిగ్గులేదనేసంగతి నే నెప్పుడో తెలుసుకున్నాను. సిగ్గు చంపేసుకుని ఏడేళ్ళైంది - మీకు తెలీదేమో!"

ఆడపులి! మంజువాణి ఆడపులని కృష్ణయ్యపంతులు యింకా గ్రహించలేకపోతున్నాడు. సాంప్రదాయం తన కిచ్చిన. మారని నాణాలు వుపయోగిస్తున్నాడు.

"అయితే యింతకీ నువ్వనేదేమిటి?" అన్నాడు, ఘీంక రిస్తూ.

"నేనేమీ అనడంలేదు. అనేదంతా మీరేఅంటున్నారు. నావుత్తరాలు చూడడానికి మీకు హక్కులేదు."

"అబ్బో! హక్కు! న్యాయం? మొగుణ్ణి మోసంచేస్తూ పరాయిమొగాడికి ప్రేమలేఖలు రాసేందుకు ఆడదానికి హక్కుందా? హక్కు? నోరుమూసుకు పడివుండక ఎందుకీ రభస?"

"మీరే తెచ్చిపెడ్తున్నారు." అంది మంజువాణి.

"మీరెందుకు నాకవరువిప్పిచూడాలి? తప్పుచేసి పయిగా నన్నుదండించడానికి తయారవుతారేమిటి?"

"నాదా, నీదా తప్పు? ఇన్నాళ్ళనుంచీ ఏదో ప్లాటానిక్ ప్రేమఅనీ, ఆదర్శస్నేహమనీ, ఏమిటో ఏమిటో అని బుద్ధి గడ్డితినగా, వెర్రినిపడ్డాను...."

"ఊరుకుందురూ!" అని నిర్లక్ష్యంగా నవ్వుతూ లేచి పోబోయింది మంజువాణి. ఆ నిర్లక్ష్యపుచూపూ, ఆ తేలిక నవ్వూ. ఎంతటి అమాయకుణ్ణయినా వెర్రులెత్తిస్తాయి. కృష్ణయ్యపంతులు వుగ్రుడై పోవడంలో ఆశ్చర్యంలేదు.

"ఆగు," అన్నాడు శాసనంగా.

మంజువాణి రాణికిపుండవలసినంత దర్జాతో తల వంకరగా తిప్పి కిందిచూపుచూసింది.

"తేల్చేయి. నీకు అతనుకావాలో, నేనుకావాలో ? నాకెందుకీ బెడద ? నీ సుఖానికి నేనెందుకడ్డంరావాలి ?"

మంజువాణి ప్రపంచపు రీతి నీతులు గ్రహింపనేరని 'సత్తెకాలపు' మనిషికాదు. వాడైనబాణాలు ఆమెదగ్గరకూడా అపారంగా వున్నాయి. అనవసరమైన అలసట ఎందుకనే భావంతో ఆమె వుపయోగించడానికి జాగుచేస్తోంది. ఏడేళ్ళపొత్తు ! అంతఔన్నత్యం అతనిస్వభావంలో వున్నదీ లేనిదీ ఆమెకు తెలీదూ ? కృష్ణయ్యపంతులే యింకా ముళ్ళల్లో చిక్కుకుని వున్నాడు.

"దాసీదానికి అంట్లుపారెయ్యాలి" అంది మంజువాణి.

ధోరణిమార్చి తప్పించుకుపోదామని ప్రయత్నంచేస్తోంది పెళ్ళాం-అని పంతులుభయం. కాని, ఎక్కడికిపోతుంది ? తను పెడ్తేనే తిండి ; తనిస్తేనే బట్ట ! వచ్చేశాడు. పతితుడైపోయిన భర్త సాధారణంగా నుంచునే ఆఖరుమెట్టు మీదికి వచ్చేశాడు. భూమట్టంనుంచి పాతాళానికి.

"మంజూ, నేనుకావాలా నీకు, అతనా ! అన్నాడు పంతులు దీనంగా. అద్దంలో చూసుకోకూడదూ అతని బట్టతలా, నిమ్మపండు మీసాలూ, చెప్తాయి - ఆ అమ్మాయికి ఎవరుకావాలో

"ఊరుకుందురూ—ఇది నాటకమా, కాపరమా ?"

"నేనా—అతనా ?" అన్నాడు యింకా దీనంగా.

సక్కా-జిత్తులు మంజువాణిదగ్గిరా ? ఏడేళ్లు భరించింది యీ పంతులయ్యని.

మంజువాణికి పంతులుమీద కోపంవచ్చినమాట నిజమే. పంతులు అసభ్యంగా ప్రవర్తిస్తాడని ఆమె స్వప్నంలోకూడా అనుకోలేదు. అసభ్యత అనగా శేఖరం తనకిరాశిన వుత్తరం చించడం.

శేఖరమెవరు ?

మంజువాణి బాల్యంనుంచీ శేఖరాన్ని సోదరుణ్ణిగానూ, స్నేహితునిగానూ, ప్రియునిగానూ ప్రేమించింది. మంజు ప్రపంచాన్నంతా శేఖరంలోంచి చూస్తుంది. ఆమెకి సర్వస్వమూ శేఖరంతోవుంది. శేఖరమే లేకపోతే, లోకమే లేదామెకి.

మంజువాణికీ శేఖరానికీ మధ్య ఏర్పడిన అద్వితీయానురాగానికి వారిద్దరూ భార్యాభర్తలు కాకపోవడమే !—అని కథకుణ్ణయిన నేను అంటున్నాను. మంజు దేన్నయినా సహిస్తుంది కాని, శేఖరాన్ని మాత్రం వొదులుకోలేదు.

హిందూధర్మదాంపత్యం ఎంతవక్రగతిని నడుస్తోందీ !! భర్తలమీద అనురాగం భార్యలకిలేదు — భార్యలమీద అనురాగం భర్తలకి లేదు. 'నువ్వొకందుకుపోస్తే - నేనొకం

దుకు తాగుతాను'- ఇద్దరిదీ అదేమతం. తిండికీ, బట్టకీ ఎలాగా అమ్ముడుపోవాలికదా అని ఎవరో ఒక మొగాడికి ఆజన్మదాసీత్వానికి కుదురుతోంది ఆడది. తిండీబట్టా లేని యీ అనాధని ఎలాగాపోషిస్తున్నానుకదా అని ముష్కర తత్వంతోకూడిన అధికారాన్ని చెలాయిస్తున్నాడు మొగాడు. ఇద్దరికీమధ్య ఎంత పెద్దఅఖాతంవుందో! అనురాగమూ ప్రేమా సమానస్తులమధ్య వుంటాయి. సింహం లేడిని ప్రేమిస్తుందా? పురుషసింహుడు—కురంగనయన.

దిక్కులేక, వేరుగతికానక, గత్యంతరంతోచక, నిర్జీవంగాపడివున్న యీ మూకకి ధర్మమంటేనూ దాంపత్యమంటేనూ తెలుసుననుకోవడం మూర్ఖత్వం. గొర్రెల మందలో చేరడానికి మంజువాణి ఎప్పుడో నిరాకరించింది. లేకపోతే, ఏడేళ్ళనించీ శేఖరంతో ఎలాస్నేహం చెయ్యగలదూ?

"మంజూ, నేను పాపికొండల్లోకి పారిపోతాను" అన్నాడు పంతులు. సన్యాసంపుచ్చుకోదలచుకున్న భర్త, లేచిపోబోయే భార్యతో మొరపెట్టుకుంటాడా?

"ఈమాటలకేంలెద్దురూ! మీరెప్పటికీ వెళ్ళలేరు. వెళ్తే శేఖరంలాంటివాడు వెళ్ళగలడు."

బాణం ఘాటుగా దూసుకుపోయింది. అణుగుతున్న అహంకారమూ, పశుత్వంతోకూడిన పురుషత్వమూ మరో

క్కసారి తలెత్తాయి పంతుల్లో. మంజువాణి నిర్భయత్వం అతన్ని చీకాకుపరుస్తోంది.

"యూరప్‌లో — మొన్నమొన్నటివరకూ — ఒకే స్త్రీని యిద్దరుకోరడం సంభవిస్తే కత్తియుద్ధం చేసేవాళ్లు. గెల చినవారిమెళ్ళో ఆమె పూలమాల వేసేది."

"పూలమాలే! యూరప్‌లోకూడా సీతాదేవులు వున్నా రన్నమాట. కాని, మనం వుంటున్నది హిందూదేశమండోయ్; మర్చిపోతారేమో! శేఖరాన్ని సాయంత్రానికిరమ్మని టెలిగ్రాం యిచ్చాను. మీ రిద్దరూ ద్వంద్వయుద్ధం చెయ్యరు కదా అప్రతిష్ట!" అంటూ వంటింట్లోకి పోయింది మంజువాణి.

యుద్ధంలో మూర్ఛపోయినంత వుపద్రవం సంభవించింది పంతులికి. లక్ష్మణమూర్ఛకంటె ఘోరం—ఆంజనేయులేడీ! తన విజ్ఞానమే తనకి సంజీవిని ప్రసాదించాలి.

ఇంకేముంది? నిస్సందేహంగా తనదేవోటమి. ఏడు సంవత్సరాల్నించీ నిర్మిస్తున్న కట్టడం ఒక్క నిమిషంలో నేలమట్టమయింది. ఆ జీర్ణసౌధంనుంచి తను ఒక్కడే వున్మత్తుడిలా బయటికి వస్తున్నాడు. ఇంత చిన్నతుపానుకే కదలిపోయిందాతనిమేడ. పునాదుల్లో ఘట్టితనంలేందే!!

తనెందుకు చింపాడావుత్తరం? చింపినా తనకు తెలీనట్టు నటించివూరికేటే ఈవుప్పెన రాకపోయేదే! చేతులు

కాలినతర్వాత ఆకులు పట్టుకోడం.

మంజు ముందేంచేస్తుంది? శేఖరం ఎందుకొస్తున్నాడు? వీరిద్దరూకలసి తన్నేంచెయ్యదలచుకున్నారు? అంతా అగ మ్యగోచరం. పదేళ్ళకిపూర్వం తనుచేసిన అప్పు ఈనాడు కాంపవుండ్ వడ్డీతోకూడా తీర్చవలసివచ్చిందే!

చిమ్మచీకట్లు పంతుల్ని కుంగదీసేస్తున్నాయి. వోదార్చే వాళ్లుకూడా లేరు. మంజు ఎంతతెగించింది...

కాదు........

అజ్ఞానంలోవున్నది తనేమో! మంజుకికూడా ఒక సున్నితహృదయం వుందనేసంగతి తను మర్చిపోయాడా యిన్నాళ్లు?

గడియారం నాలుగు ఠంగు ఠంగుమని కొట్టింది. రైలు దిగినశేఖరం వచ్చాడు. "క్షేమమా" అని పంతుల్ని కుశల ప్రశ్నవేస్తూ. పంతులు సంజ్ఞతో కుశలాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ, కూచునేందుకు కుర్చీచూపించాడు.

పంతులుమొహంలో తెలివిలేదు. కాంతి అంతకన్నా లేదు. వివర్ణమైవుంది. లేనిధయిర్యాన్నీ చాకచక్యాన్నీ ప్రద ర్శించేందుకు యాతనపడుతున్నాడు. తనదేహంలో పారు తున్న పూర్వీకులరక్తం, 'జాగ్రత్తచేసుకోవోయ్—భీరుడా, నీపెళ్ళాన్ని. చూస్తూవూరుకుంటావా? యిరుగూ పొరుగూ సాయంతెచ్చుకో. ఇంక చెయ్యిజారిపోనివ్వకు,' అంటోంది.

రాది. [illegible] [illegible] [illegible] విజ్ఞానంమాత్రం. 'ఎన్ని[illegible], [illegible], [illegible] [illegible]మార్గాన్నిపున్నావ్? పనే[illegible] [illegible] [illegible] దాగుచెయ్యడానికి. మంజూ [illegible] [illegible] చేపాన్ని నీకు ప[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]న్ని కదలించలేక [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ఈనాటికైనా తెలుసు కుని. ఆమె [illegible] చెయిగావు. ఏదేళ్ళ నుంచి నేనూ [illegible] శాంతి. హృదయం అనం[illegible] [illegible]. [illegible]మాత్రమైనా గ్రహించ నేరివావు [illegible]సేందుకయినా తగుతాడా?" అంటోంది.

"మంజూ ఏమంటోంది!" శేఖరం అడిగాడు.

"పంటింటో ఏదో పనిచూసుకుంటూందనుకుంటాను.... మంజూ...."

మంజూవాణి సావిట్లోకివచ్చి శేఖరాన్నిచూస్తూ, ఆహ్వాన పూర్వకమైన చిరునవ్వు నవ్వుతూ నుంచుంది. ఇద్దరికళ్ళూ ఆకలితో మాట్లాడుకుంటున్నాయి.

"ఇదిగో... నీ శేఖరం," అన్నాడు ప్రయాసతో పంతులు, తలదించేసుకుని.

"నా....!" మంజూవాణి క్రీగంటచూస్తూ పంతుల్ని వుద్దేశించింది.

"ఆఁ" అన్నాడు పంతులు గంభీరంగా.

మంజువాణి ఆశ్చర్యసంభ్రమాలతో భర్తపాదాలదగ్గిర మోకరిల్లింది.

పంతులు మంజుపాపిటమీద చెయ్యివుంచి ఆమెను లేపి దీస్తూ అన్నాడు "అమ్మాయ్ మంజూ, ఏడుసంవత్సరాలకి పూర్వం మూసుకుపోయిన నా జ్ఞాననేత్రాన్ని మళ్ళీ నువ్వు తెరిచావ్. ఏడుసంవత్సరాల నిబిడాంధకారం. తిరిగి యివ్వాళ సూర్యరశ్మి కనిపించింది. నువ్వే నాకు వెలుతురు చూపించావు, మంజూ!"

"నిమిత్తమాత్రను"

"భేష్"

పంతులు కళ్ళల్లోంచి జారుతున్న బాష్పబిందువులు చెంగుతో తుడిచింది మంజువాణి.

సౌరభాల్ని వెదజల్లే పూలచెట్లలో పచార్లుసలిపేందుకు తోటలోకి వెళ్లాడు పంతులు.

జంట మిగిలింది.

వానకురిసి - వెలిసింది.

(ప్రబవ[illegible])

అవంతీ ప్రెస్ - రాజమండ్రి. (23-4-46, W-G. 62, కా. 1000)